

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

31/08/2026

Προς: Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Τον Υπουργό Ανάπτυξης
Την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΕΡΩΤΗΣΗ

Θέμα: «Ανάγκη άμεσης κεντρικής ερμηνείας και εναρμόνισης των όρων της Δράσης στήριξης Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. στην Κεντρική Μακεδονία ως προς την επιδότηση εργαζομένων-μελών που συνδέονται με συγγένεια»

Σοβαρό ζήτημα ασφάλειας δικαίου, σαφήνειας των όρων χρηματοδότησης και ενιαίας εφαρμογής των κανόνων συγχρηματοδοτούμενων δράσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας έχει ανακύψει στο πλαίσιο της Δράσης «Δράσεις στήριξης υφιστάμενων και νέων κοινωνικών επιχειρήσεων Κ.ΑΛ.Ο. στην Κεντρική Μακεδονία» του Προγράμματος «Κεντρική Μακεδονία 2021-2027».

Το ζήτημα αφορά τον τρόπο εφαρμογής του περιορισμού των δεκαοκτώ (18) ανθρωπομηνών επιδοτούμενης απασχόλησης σε περιπτώσεις εργαζομένων που συνδέονται με σχέση συγγένειας με μέλη Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. και, ειδικότερα, το κατά πόσο ο περιορισμός αυτός καταλαμβάνει και εργαζομένους οι οποίοι είναι ταυτόχρονα νόμιμα μέλη του ίδιου του Φορέα.

Στο Κεφάλαιο 5.1 της Αναλυτικής Πρόσκλησης προβλέπεται ρητώς ότι το επιδοτούμενο μισθολογικό και ασφαλιστικό κόστος για εργαζόμενο ή εργαζομένους **«μη μέλος/η του Φορέα»**, όταν αυτοί είναι σύζυγοι ή συγγενείς έως και δεύτερου βαθμού με μέλη του Φορέα Κ.ΑΛ.Ο., δεν μπορεί αθροιστικά να υπερβαίνει το κόστος που αντιστοιχεί σε δεκαοκτώ ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης.

Ωστόσο, στις επίσημες Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις της ίδιας Δράσης και ειδικότερα στην **Ερώτηση 22**, ο συγκεκριμένος περιορισμός αποδίδεται ως εφαρμοζόμενος σε εργαζομένους **«είτε μέλη είτε μη μέλη του Φορέα»**, ενώ στην Ερώτηση 23 ο ίδιος περιορισμός εφαρμόζεται και σε παράδειγμα εργαζομένου-μέλους και συγγενικού του προσώπου.

Η διαφοροποίηση αυτή δεν είναι επουσιώδης. Η αντικατάσταση της έννοιας «μη μέλος» από τη διατύπωση «είτε μέλος είτε μη μέλος» διευρύνει τον κύκλο των εργαζομένων των οποίων το μισθολογικό και ασφαλιστικό κόστος υπάγεται στον περιορισμό και, ως εκ τούτου, δημιουργεί εύλογο ζήτημα ως προς το εάν πρόκειται για απλή ερμηνευτική διευκρίνιση ή για ουσιώδη μεταβολή όρου επιλεξιμότητας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι οι Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις δημοσιεύθηκαν στις **8 Μαΐου 2025**, ενώ ακολούθησε η δεύτερη τροποποίηση της Αναλυτικής Πρόσκλησης στις **26 Μαΐου 2025**, η οποία διατήρησε αυτούσια τη φράση **«μη μέλος/η του Φορέα»**. Η ίδια διατύπωση διατηρήθηκε και

στις μεταγενέστερες τροποποιήσεις, καθώς και στα ισχύοντα υποδείγματα που χρησιμοποιούνται για την πιστοποίηση του μισθολογικού κόστους.

Το γεγονός αυτό αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς η Διοίκηση είχε τη δυνατότητα, μετά την έκδοση των Συχνών Ερωτήσεων, να τροποποιήσει ρητά την Αναλυτική Πρόσκληση και να αντικαταστήσει τον όρο «μη μέλος» από τη διατύπωση «είτε μέλος είτε μη μέλος», εφόσον αυτή ήταν η πραγματική κανονιστική βούληση. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν έγινε. Αντίθετα, ο αρχικός όρος επαναλήφθηκε σε μεταγενέστερα και ισχύοντα κείμενα. Το στοιχείο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί άνευ σημασίας για την ερμηνεία των εφαρμοζόμενων όρων.

Το **Επιμελητήριο Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας Ελλάδας**, με πρόσφατη θεσμική του παρέμβαση προς τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες, θέτει ακριβώς αυτό το ζήτημα, επισημαίνοντας ότι οι όροι που καθορίζουν την επιλεξιμότητα δαπανών συγχρηματοδοτούμενων πράξεων πρέπει να είναι σαφείς, δημοσιευμένοι και προβλέψιμοι και ότι οποιαδήποτε ουσιώδης μεταβολή τους θα πρέπει να πραγματοποιείται με την προβλεπόμενη θεσμική διαδικασία τροποποίησης της Πρόσκλησης.

Παράλληλα, το Επιμελητήριο επισημαίνει ότι η επίκληση της αρχής της ίσης μεταχείρισης δεν μπορεί από μόνη της να θεραπεύσει ενδεχόμενη έλλειψη σαφούς κανονιστικής βάσης, καθώς η ίση μεταχείριση προϋποθέτει την ομοιόμορφη εφαρμογή ενός νόμιμου και σαφώς διατυπωμένου κανόνα.

Από την άλλη πλευρά, η αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας υποστηρίζει ότι οι Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις αποτελούν επίσημο και εγκεκριμένο κείμενο εφαρμογής της Δράσης και ότι οι σχετικές διευκρινίσεις πρέπει να εφαρμόζονται οριζόντια και με ενιαίο τρόπο σε όλους τους δικαιούχους. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη ερμηνεία, ο περιορισμός των 18 ανθρωπομηνών καταλαμβάνει τους εργαζομένους που συνδέονται με την προβλεπόμενη συγγενική σχέση, ανεξαρτήτως εάν είναι μέλη ή μη μέλη του Φορέα.

Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι ο συγκεκριμένος περιορισμός δεν αφορά τη νομιμότητα της εργασίας ή της συμμετοχής συγγενικών προσώπων σε μία Κοιν.Σ.Επ., αλλά αποκλειστικά την επιλεξιμότητα και τη διάρκεια χρηματοδότησης του μισθολογικού και ασφαλιστικού τους κόστους από τη δημόσια ενίσχυση.

Ωστόσο, η πρακτική οικονομική συνέπεια για κοινωνικές επιχειρήσεις που στηρίζουν τη λειτουργία τους στην εργασία των ιδίων των μελών τους μπορεί να είναι σημαντική, ιδίως όταν πρόκειται για μικρά συνεργατικά ή οικογενειακά σχήματα στην περιφέρεια. Η αβεβαιότητα ως προς το ποιο ακριβώς κείμενο καθορίζει το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του περιορισμού επηρεάζει τον επιχειρηματικό προγραμματισμό, την απασχόληση και την ομαλή υλοποίηση ήδη εγκεκριμένων πράξεων.

Το ζήτημα, επομένως, δεν αφορά μία μεμονωμένη κοινωνική επιχείρηση, αλλά **το σύνολο των Φορέων Κ.Α.Λ.Ο. που υπάγονται ή ενδέχεται να υπαχθούν στην ίδια πραγματική και κανονιστική κατάσταση**. Αφορά ευρύτερα την ασφάλεια δικαίου, τη διαφάνεια των όρων χρηματοδότησης, την ίση μεταχείριση των δικαιούχων και την αξιοπιστία της εφαρμογής των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Το Επιμελητήριο Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας Ελλάδας έχει ήδη ζητήσει την άσκηση εποπτικού ελέγχου και την έκδοση επίσημης και δεσμευτικής κεντρικής ερμηνείας ως προς το εάν οι Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις μπορούν να μεταβάλλουν ή να διευρύνουν ουσιώδη όρο επιλεξιμότητας χωρίς προηγούμενη ρητή τροποποίηση της Πρόσκλησης.

Παράλληλα, ζητεί, μέχρι την έκδοση οριστικής και αιτιολογημένης κρίσης των αρμόδιων κεντρικών υπηρεσιών, να μην οριστικοποιούνται περικοπές ή δημοσιονομικές διορθώσεις για μισθολογικό κόστος εργαζομένων-μελών όταν αυτές στηρίζονται αποκλειστικά στις Συχνές Ερωτήσεις, καθώς και να εκδοθεί ενιαία έγγραφη οδηγία για την εφαρμογή των σχετικών όρων σε όλες τις αντίστοιχες δράσεις Κ.Α.Λ.Ο.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Ποια είναι η επίσημη θέση των αρμόδιων κεντρικών υπηρεσιών ως προς τη νομική και κανονιστική ισχύ των Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων συγχρηματοδοτούμενων Δράσεων; Δύνανται αυτές να διευρύνουν ουσιώδη όρο επιλεξιμότητας της Αναλυτικής Πρόσκλησης χωρίς προηγούμενη ρητή τροποποίησή της;
2. Με ποια συγκεκριμένη διάταξη νόμου, κανονιστικής πράξης, του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ή της συγκεκριμένης Πρόσκλησης θεμελιώνεται η εφαρμογή της διατύπωσης «είτε μέλος είτε μη μέλος» της Ερώτησης 22, όταν το Κεφάλαιο 5.1 της Αναλυτικής Πρόσκλησης αναφέρεται ρητά σε εργαζόμενο «μη μέλος/η του Φορέα»;
3. Για ποιο λόγο η διατύπωση «μη μέλος/η του Φορέα» διατηρήθηκε στη δεύτερη τροποποίηση της Αναλυτικής Πρόσκλησης της 26ης Μαΐου 2025, μολονότι οι Συχνές Ερωτήσεις είχαν ήδη δημοσιευθεί από τις 8 Μαΐου 2025, και γιατί εξακολούθησε να περιλαμβάνεται στις μεταγενέστερες τροποποιήσεις και στα ισχύοντα υποδείγματα;
4. Έχει υποβληθεί η επέκταση του περιορισμού των 18 ανθρωπομηνών σε εργαζομένους-μέλη σε έλεγχο ή γνωμοδότηση της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων ή άλλης αρμόδιας κεντρικής υπηρεσίας; Εάν ναι, ποιο είναι το σχετικό έγγραφο και ποια η ειδική αιτιολογία του;
5. Πόσες πράξεις της συγκεκριμένης Δράσης έχουν μέχρι σήμερα επηρεαστεί από την εφαρμογή των Ερωτήσεων 22 και 23 σε εργαζομένους που είναι ταυτόχρονα μέλη Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. και συγγενείς άλλων μελών και ποιο είναι το συνολικό ύψος τυχόν περικοπών ή μη πιστοποιημένων δαπανών;
6. Προτίθενται τα συναρμόδια Υπουργεία να εκδώσουν ενιαία και δεσμευτική οδηγία προς τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς, με την οποία θα αποσαφηνίζεται η κανονιστική θέση των Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων και τα όρια της ερμηνευτικής τους λειτουργίας;
7. Προτίθενται οι αρμόδιες υπηρεσίες να προχωρήσουν στην άμεση εναρμόνιση της Αναλυτικής Πρόσκλησης, των Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων, των υποδειγμάτων και της ελεγκτικής πρακτικής, ώστε να υπάρχει μία σαφής και ενιαία διατύπωση για τον ίδιο ουσιώδη όρο επιλεξιμότητας;
8. Μέχρι την έκδοση οριστικής και αιτιολογημένης κεντρικής ερμηνείας, προτίθενται να διασφαλίσουν ότι δεν θα οριστικοποιούνται περικοπές, μη πιστοποιήσεις δαπανών ή δημοσιονομικές διορθώσεις σε βάρος Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. για μισθολογικό και ασφαλιστικό κόστος εργαζομένων-μελών, όταν αυτές στηρίζονται αποκλειστικά στη διευρυμένη διατύπωση των Ερωτήσεων 22 και 23;
9. Προτίθενται να εξετάσουν συνολικά τις ήδη επηρεασθείσες πράξεις και, εφόσον από τον κεντρικό έλεγχο προκύψει ότι η διευρυμένη εφαρμογή του περιορισμού δεν διαθέτει επαρκή κανονιστική βάση, να προβούν στην επανεξέταση τυχόν σχετικών περικοπών ή δημοσιονομικών διορθώσεων;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Πάνας Απόστολος